

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 32.139/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 6 augustus 2001 door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "tot bepaling van de wapens die tot de reglementaire uitrusting behoren van sommige ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse gemeenschap en tot vaststelling van de bijzondere bepalingen betreffende het voorhanden hebben, het bewaren en het dragen van wapens", heeft op 12 maart 2002 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Artikel 22, tweede lid, van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie bepaalt dat de bepalingen van die wet niet van toepassing zijn "op de ambtenaren van het openbaar gezag of van de openbare macht, die een wapen dat tot hun voorgeschreven uitrusting behoort, in dienst bij zich hebben of voor de dienst voorhanden hebben. De diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht waartoe deze ambtenaren behoren worden aangeduid door de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit".

Ter uitvoering van die bepaling is op 12 augustus 1991 een koninklijk besluit genomen, betreffende het voorhanden hebben en het dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht. Artikel 1, 10°, van dat besluit bepaalt dat de uitzondering bedoeld in artikel 22, tweede lid, van de wet van 3 januari 1933 o.m. van toepassing is op "de aangestelden, houtvesters en woudmeesters van het bosbeheer, die ressorteren onder de administratie «Milieu, Natuur en Landinrichting» van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap".

Artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 12 augustus 1991 doet het voordeel van de uitzondering voorts afhangen van de voorwaarde dat de bevoegde overheid voor de betrokken diensten "vooraf de wapens heeft bepaald die behoren tot de reglementaire uitrusting, alsook de bepalingen heeft vastgelegd betreffende het voorhanden hebben, het bewaren en het dragen van die wapens". Artikel 2, derde lid, bepaalt dat die bevoegdheid, voor de diensten bedoeld in o.m. artikel 1, 10°, wordt uitgeoefend door de minister die deze diensten onder zijn bevoegdheid heeft ⁽¹⁾, na advies van de Minister van Justitie.

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit strekt ertoe de reglementaire wapenuitrusting vast te stellen van de personeelsleden van het Bosbeheer (d.i. de afdeling Bos en Groen van de administratie Milieu, Natuur, Land- en Waterbeheer van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap), belast met een technische, administratieve of bewakingsopdracht. Het ontwerp stelt ook vereisten vast i.v.m. het voorhanden

⁽¹⁾ Kennelijk worden hier de ministers van de gewestregeringen bedoeld.

hebben, het dragen en het bewaren van wapens, welke de bedoelde personeelsleden dienen na te leven.

RECHTSGROND

3. Volgens de aanhef van het ontwerp wordt de rechtsgrond voor het ontworpen besluit gezocht in artikel 22 van de wet van 3 januari 1933 en in artikel 1, 10°, van het koninklijk besluit van 12 augustus 1991.

De door of krachtens de Grondwet gevestigde autonomie die de Staat, de gemeenschappen en de gewesten binnen hun eigen bevoegdheidssfeer hebben, vormt echter een principieel beletsel voor de federale overheid om opdrachten te geven aan overheden van een gemeenschap of een gewest. Noch de bepalingen van een wet, noch die van een koninklijk besluit, kunnen dus rechtsgrond bieden aan een besluit van een gemeenschaps- of gewestregering, of aan een besluit van een lid van een gemeenschaps- of gewestregering, tenzij het zou gaan om een wet of een koninklijk besluit daterend van vóór de overheveling van de desbetreffende aangelegenheid naar de bevoegdheidssfeer van de gemeenschappen of de gewesten, hetgeen te dezen niet het geval is ⁽²⁾.

4. Artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 12 augustus 1991 stelt het voordeel van de uitzondering bedoeld in artikel 22, tweede lid, van de wet van 3 januari 1933 afhankelijk van een door de bevoegde overheid, te dezen de bevoegde overheid van het Vlaamse Gewest, vast te stellen reglementering. Ongeacht hetgeen bepaald is in artikel 2, derde lid, van het genoemde koninklijk besluit, dient de vraag of de Vlaamse regering of een van haar ministers de macht heeft om het ontworpen besluit te nemen, beantwoord te worden aan de hand van hetgeen bepaald is in artikel 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Volgens die bepaling heeft een gemeenschaps- of gewestregering geen andere macht dan die welke de Grondwet en de wetten en decreten krachtens de Grondwet uitgevaardigd, haar uitdrukkelijk toekennen.

Aangezien het ontworpen besluit betrekking heeft op bepaalde personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, zou de Vlaamse regering voor het

⁽²⁾ Zie R.v.St., 22 mei 2001, Devriendt en Nicolaus, nr. 95.700.

nemen van dat besluit rechtsgrond kunnen vinden in artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Op grond van die bepaling kan zij immers de regels i.v.m. de eigen administratie, de eigen instellingen en het eigen personeel vaststellen.

Bij gebreke van een delegatie van bevoegdheid, door de Vlaamse regering (op grond van artikel 69 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980), aan de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw, is deze minister daarentegen niet gemachtigd om het ontworpen besluit te nemen.

Het ontwerp moet dus omgevormd worden tot een besluit van de Vlaamse regering.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. Aangezien de rechtsgrond voor het ontworpen besluit geboden wordt door artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 (zie opmerking 4), zou in een nieuw eerste lid van de aanhef verwezen moeten worden naar die bepaling.

6. De verwijzingen, in het bestaande eerste en tweede lid van de aanhef, naar artikel 22 van de wet van 3 januari 1993 en naar artikel 1, 10°, van het koninklijk besluit van 12 augustus 1991, zouden de vorm moeten krijgen van overwegingen. De Raad van State suggereert de volgende tekst :

"Overwegende dat artikel 22, tweede lid, van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie bepaalt dat de genoemde wet niet van toepassing is op de ambtenaren van het openbaar gezag of van de openbare macht, die een wapen dat tot hun voorgeschreven uitrusting behoort, in dienst bij zich hebben of voor de dienst voorhanden hebben;

Dat de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht waartoe deze ambtenaren behoren, worden aangeduid door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit;

.../...

Overwegende dat artikel 1, 10°, van het koninklijk besluit van 12 augustus 1991 betreffende het voorhanden hebben en het dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht bepaalt dat artikel 22, tweede lid, van de wet van 3 januari 1933 geldt voor de aangestelden, houtvesters en woudmeesters van het bosbeheer, ressorterend onder de administratie Milieu, Natuur en Landinrichting van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

Dat artikel 2, eerste lid, van het genoemde besluit de hieruit volgende niet-toepassing van de wet van 3 januari 1933 doet afhangen van het bestaan van een regeling waarbij voor de betrokken dienst is bepaald welke wapens behoren tot de reglementaire uitrusting, en waarbij voor die dienst de regels zijn vastgesteld in verband met het voorhanden hebben, het bewaren en het dragen van die wapens;

Dat, overeenkomstig artikel 2, derde lid, van het genoemde besluit, de bedoelde regeling wordt vastgesteld door de voor de betrokken dienst bevoegde overheid, op advies van de federale Minister van Justitie;"

7. Het derde lid van de aanhef kan weggelaten worden.

Overigens is het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1999 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering thans vervangen door het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 met hetzelfde opschrift.

8. In het vijfde lid moet de verwijzing naar het begrotingsakkoord worden vervangen door een verwijzing naar het advies van de inspecteur van financiën, gegeven op 1 april 1999.

9. In het zesde lid van de aanhef kunnen het nummer (32.139/3) en de datum (12 maart 2002) van het voorliggende advies worden vermeld.

Artikel 1

.../...

10. De bepaling sub 2° kan beter geredigeerd worden als volgt :

"2° aangestelde : elk personeelslid van het Bosbeheer, aangesteld overeenkomstig artikel 4, 1., van het bosdecreet van 13 juni 1990.".

Artikel 2

11. Gelet op de definitie vervat in artikel 1, 2°, dienen in de inleidende zin van artikel 2, § 1, eerste lid, de woorden "van het Bosbeheer" te worden weggelaten.

12. In artikel 2, § 1, tweede lid, dient het woord "basisuitrusting" te worden vervangen door "uitrusting" (zie de term gebruikt in de inleidende zin van artikel 2, § 1, eerste lid).

13. In artikel 2, § 3, wordt gehandeld, niet enkel over de aangestelden, maar ook over de houtvesters. De gemachtigde ambtenaar heeft evenwel verklaard dat het niet de bedoeling is om in dit ontwerp het gebruik van wapens door de houtvester te regelen.

De woorden "en houtvesters" dienen bijgevolg weggelaten te worden.

Artikel 3

14. Het zou logischer zijn om de artikelen 3 en 4 van plaats te verwisselen : artikel 3 bevat immers bepalingen m.b.t. de aangestelden die reeds in het bezit zijn van een wapen, terwijl artikel 4 de voorwaarden vaststelt voor het ontvangen van een wapen.

15. In dat geval zou het bovendien beter zijn om de opleiding voor het hanteren van wapens te omschrijven in het nieuwe artikel 3, eerste lid, 1° (huidige artikel 4, eerste lid, 1°), en dan in het nieuwe artikel 4, eerste lid (huidige artikel 3, eerste lid) naar die omschrijving te verwijzen.

De bepaling van het huidige artikel 3, eerste lid, kan dan met name geredigeerd worden als volgt :

.../...

"Iedere aangestelde waaraan een reglementaire wapenuitrusting is toevertrouwd, moet geregeld deelnemen aan een bijkomende opleiding voor het hanteren van wapens, met inbegrip van schietoefeningen, overeenkomstig artikel 3, eerste lid, 1°. De schietoefeningen moeten minstens drie keer per jaar worden gevolgd ⁽³⁾."

16. De woorden "of als hij niet over een wapen beschikt", in het huidige artikel 3, tweede lid, zijn verwarrend. Het bedoelde artikel is immers slechts van toepassing op de aangestelden aan wie juist wél een wapenuitrusting is toevertrouwd.

De aangehaalde woorden zouden beter weggelaten worden.

Artikel 4

17. In de inleidende zin van het eerste lid zou gepreciseerd kunnen worden door wie de wapenuitrusting aan de aangestelde wordt toevertrouwd (het hoofd van het Bosbeheer ? de woudmeester ?).

18. Gelet op de opmerkingen 14 en 15, zou de bepaling van het huidige artikel 4, eerste lid, 1°, geschreven kunnen worden als volgt :

"1° een opleiding voor het hanteren van een dergelijk wapen hebben gevolgd, met inbegrip van schietoefeningen, welke door of in opdracht van het Bosbeheer worden georganiseerd. Vrijstelling van de schietoefeningen kan worden verleend om gezondheidsredenen, indien die door een geneeskundig attest worden gestaafd;"

Artikel 5

⁽³⁾ De bepaling dat de schietoefeningen worden georganiseerd door of in opdracht van het Bosbeheer, kan beter worden overgebracht naar het nieuwe artikel 3, eerste lid, 1° (huidige artikel 4, eerste lid, 1°).

19. Volgens de gemachtigde ambtenaar beoogt paragraaf 1, eerste lid, te bepalen dat de aangestelde het wapen onafgebroken onder zijn beheer moet houden, en dat hij dit niet, ook niet tijdelijk, aan een derde mag toevertrouwen.

De tekst geeft die bedoeling niet voldoende duidelijk weer.

20. Bovendien zou, zowel in het eerste als het tweede lid van paragraaf 1, het woord "wapen" beter vervangen worden door het ruimere "wapenuitrusting".

21. Het eerste lid van paragraaf 2 kan wellicht beter geredigeerd worden als volgt :

"De aangestelde heeft de bewaring over elk aan het Bosbeheer toebehorende wapen dat hem is toevertrouwd.".

Artikel 6

22. Het eerste lid kan beter geredigeerd worden als volgt :

"Als een van de in artikel 2 bedoelde wapens is gebruikt tegen een persoon, of als een persoon met een van die wapens onder schot is gehouden, wordt dit onmiddellijk medegedeeld aan de procureur des Konings. De mededeling wordt bevestigd in een proces-verbaal.".

23. In het derde lid wordt het woord "jachtgeweer" gebruikt. Die term komt niet voor in de overige bepalingen van het ontwerp. De tekst zou aangepast moeten worden, opdat duidelijk is welke van de in het ontwerp genoemde wapens (zie artikel 2, § 1, eerste lid, 1° en 2°, en tweede lid, en § 3, bedoeld worden.

Artikel 8

24. Er lijken geen redenen voorhanden te zijn om af te wijken van de gewone regeling inzake de inwerkingtreding van besluiten van een gewestregering.

Artikel 8 dient dan ook weggelaten te worden.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	A. BEIRLAEN,	kamervoorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. K. BAMS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

A. BEIRLAEN